

האח הגדול נכנס לספרים

בשנים האחרונות שלטונות המס התחילו להבין כי ההתפתחויות הטכנולוגיות שחלו בעולם המחשוב בכלל ובתוכנת ניהול העסקים (ERP) בפרט, יכולים לשמש את רשות המסים כאמצעי אכיפה.

לפני מספר שנים, הקימה רשות המיסים גוף בשם מחלקת ביקורת ממוחשבת, שתפקידו להוציא אל הפועל את הפוטנציאל האכפתי שטמון בתוכנות ה-ERP.

מחלקת ביקורת ממוחשבת, בשיתוף עם שעם (שרותי עיבודים ממוכנים) ובתי התוכנה, הכניסו כבר מספר שינויים בתחום, הקשר של העוסקים עם רשויות המס. השינויים האחרונים שבוצעו היו שידורי קבצים של ניכוי מס במקור באינטרנט, קובץ אחד, המאפשר לרשות המיסים לקבל את בסיס הנתונים בצורה אחידה לצורך ביקורת, ולא משנה באיזה תוכנה העוסק משתמש ועוד.

אך המהפכה הגדולה הולכת להתרחש בחודשים הקרובים.

רשות המיסים מעריכה כי הקיף תופעת החשבוניות הפיקטיביות נעמד ב-4 עד 6 מיליארד שקל בשנה. לתמימים שבנו, הנה הסבר קצר על התופעה: עוסק שהיקף המכירות שלו החייבות במע"מ (עסקאות חייבות) גדול מהיקף הקניות שלו (תשומות) זכאי להחזר מע"מ מהמדינה, וזה ישולם לעוסק תוך 30 יום.

התופעה של חשבוניות פיקטיביות מאפשרת לקבל החזר מע"מ על תשומות, שנגדם אין כלל הכנסה של העוסק שהוציא את החשבונית, ובכך נגרם למדינה נזק, מאחר והיא משלמת כסף שלא קיבלה.

על מנת להילחם בתופעה, החליטה רשות המיסים לחולל מהפכה בדיווח המע"מ. עד היום, דיווח המע"מ נעשה בפנקס ללא כל יכולת לדעת מה מרכיב דיווחים אלו. מאחר וכיום רוב העוסקים עובדים עם תוכנות ניהול עסקים ומערכות ERP, בין אם באופן עצמאי ובין אם על ידי מייצג, ואלו רושמים כל אסמכתא בנפרד, ובציון העוסק שממנו התקבלה האסמכתא, הבינה הרשות את הפוטנציאל האדיר שקיים בדיווח חודשי ממוחשב של דוח המע"מ.

בהחלטה שמגובה בחוק ההסדרים במשק שעבר לא מכבר, ידרשו העוסקים, החל מעוד מספר מועט של חודשים, להגיש דוחות ממוחשבים. הדוחות יכילו את פרוט כל העסקאות (מכירות) וכל התשומות (קניות) באופן מפורט. רשות המיסים תקבל את כל הקבצים, תקלוט אותם למערכות של שע"מ ובכך תוכל לעלות על אותן עסקאות פיקטיביות.

במידה ורשות המיסים תראה תשומה (קניה) שבגינה לא דווחה עסקה מצד המוכר, הדבר יוצף במערכת, ותחל בדיקה בנושא.

כפועל יוצא מדיווח חודשי על עסקאות, רשות המיסים גם תוכל לעלות על דיווחים כוזבים של מחזורים, דבר שגם יכול לעזור לה באכיפה של הקטנת הכנסות מצד עוסקים הנחשבים לצורכי מס חברות.

מחלקות הפיתוח של בתי התוכנה כבר עמלים חודשים ארוכים על מנת להשלים את הפיתוח שיאפשר הפקה של קובץ זה, אך יכולות להיות לא מעט בעיות בצדו של העוסק והנה רק חלק מהן.

יש לא מעט עוסקים ומייצגים העובדים עם תוכנות ישנות. לא בטוח שכל בתי התוכנה יוכלו לעמוד בדרישת פיתוח הקובץ, דבר שידרוש מאותם עוסקים לא רק לשדרג את התוכנה, אלא גם לשדרג את התשתיות בעסק. בימים קשים אלו של מיתון, בעל עסק קטן יתקשה להוציא כמה אלפי דולרים על שדרוג מערכות אלו.

ישנן לא מעט חברות בינלאומית העובדות על מערכות שמותקנות בחו"ל. מדובר על מערכות של מאות משתמשים בכל העולם, ומחלקות הפיתוח בחו"ל, לא תמיד ממהרות לבצע שינויים בתוכנה, אם בכלל. ארגונים אלו יצטרכו למצוא לעצמם חלופות מקומיות שיוכלו לספק קובץ זה.

טיוב נתונים- לא כל העוסקים הקפידו לרשום את מספר עוסק המורשה של הלקוח, בכרטיס הלקוח. בעקבות השינוי ידרשו כלל העוסקים להזין לכרטיס הלקוח את מספר העוסק. קחו בחשבון כי ישנם עוסקים עם רשימה של אלפי לקוחות, דבר שידרוש השקעה של לא מעט משאבים בטיוב הנתונים.

בהמשך לסעיף זה, לא מעט עוסקים אינם פותחים כרטיס הנהח"ש לכל לקוח. לדוגמה לקוח מזדמן שרכש ממך פעם אחת ב- 20,000 ש. עד היום הסתפקו רבים מהעוסקים לרשום את העסקה בכרטיס לקוחות שונים, אולם בשיטה החדשה הם ידרשו לפתוח כרטיס לכל לקוח ולקוח.

אני בטוח כי המפכה שמתכננת רשות המיסים, בהחלט תעזור לצמצם את היקף התופעה של השימוש בחשבונות פיקטיביות, אך בדרך לשם נתקל בלא מעט מכשולים.

לכם העוסקים, אני מציע כבר היום לבצע הערכת מצב בנושא, ולבדוק באם התוכנה שאתם משתמשים ערוכה לשינויים הנדרשים, האם בסיס הנתונים מעודכן כראוי, והם התהליכים העסקיים בחברתכם תומכים בדרישות החדשות של רשות המיסים.

הכותב הוא סמנכ"ל בחברת אלמוג תעשיות תוכנה, המספקת פתרונות ERP. לפרטים נוספים www.almog.biz yni@almog.biz

